

Африка

Загальні риси клімату

7 клас

Мета: сформувати у учнів уявлення про особливості клімату Африки; поглибити знання про типи повітряних мас та кліматичні пояси Африки; вчити визначити причинно-наслідкові зв'язки між впливом океанічних течій та кліматом прибережних територій; формувати вміння визначити особливості клімату за кліматичними картами; розвивати просторове і логічне мислення.

Обладнання : підручник, зошит, атлас, відеоматеріал

Тип уроку: комбінований

НОМЕНКЛАТУРА: течії Канарська, Бенгельська, Гвінейська, Мозамбіцька, Сомалійська, мису Голкового, пустелі: Сахара, Наміб, Калахарі.

ХІД УРОКУ

I. Організація класу

II. Актуалізація опорних знань

- На півночі Африки розташовані молоді гори...
- В основі материка Африка лежить давня...
- Східноафриканські розломи тягнуться через східну частину материка від затоки Акаба на півночі Червоного моря до річки...
- Серед форм рельєфу на материку переважають...
- Мінерал, найбільші світові родовища якого є саме в Африці...
- Гори, які простягаються на південному сході Африки...
- Найвища точка Атлаських гір...
- Її активно добувають у таких країнах, як Лівія, Алжир, Нігерія, Габон...
- Гори, що простягаються на півдні Африки...
- Найбільш піднятою є східна частина Африкано-Аравійської плити, саме тут утворилися найбільші у світі...
- Найвища точка материка Африка.

План вивчення материка

- 1. Загальні відомості**
- 2. Фізико-географічне положення (ФГП)**
- 3. Історія відкриття, дослідження та вивчення**
- 4. Форми рельєфу, тектонічні структури, корисні копалини**
- 5. Клімат**
- 6. Води суходолу**
- 7. Природні зони**
- 8. Населення**
- 9. Політична карта**

Терміни та географічні назви до скарбнички знань:

клі́мат

пасáт

клі́матичний по́яс

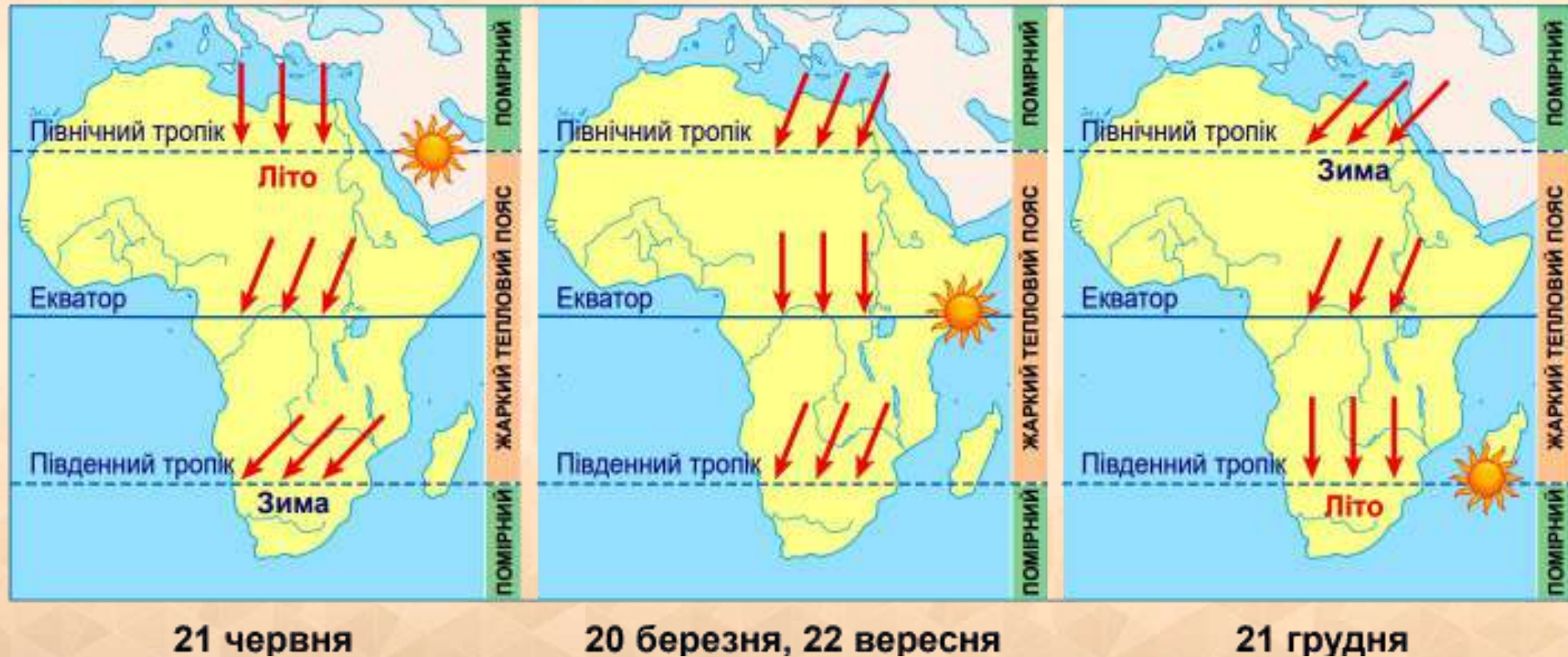
типи клімату:
морський
континентальний,
середземноморський

Загальні особливості клімату

Африка

– **найсспекотніший континент світу**

→ більша частина її території розташована
в **жаркому** тепловому поясі

Кут падіння променів сонця в різні пори року в Африці

Сумарна сонячна радіація

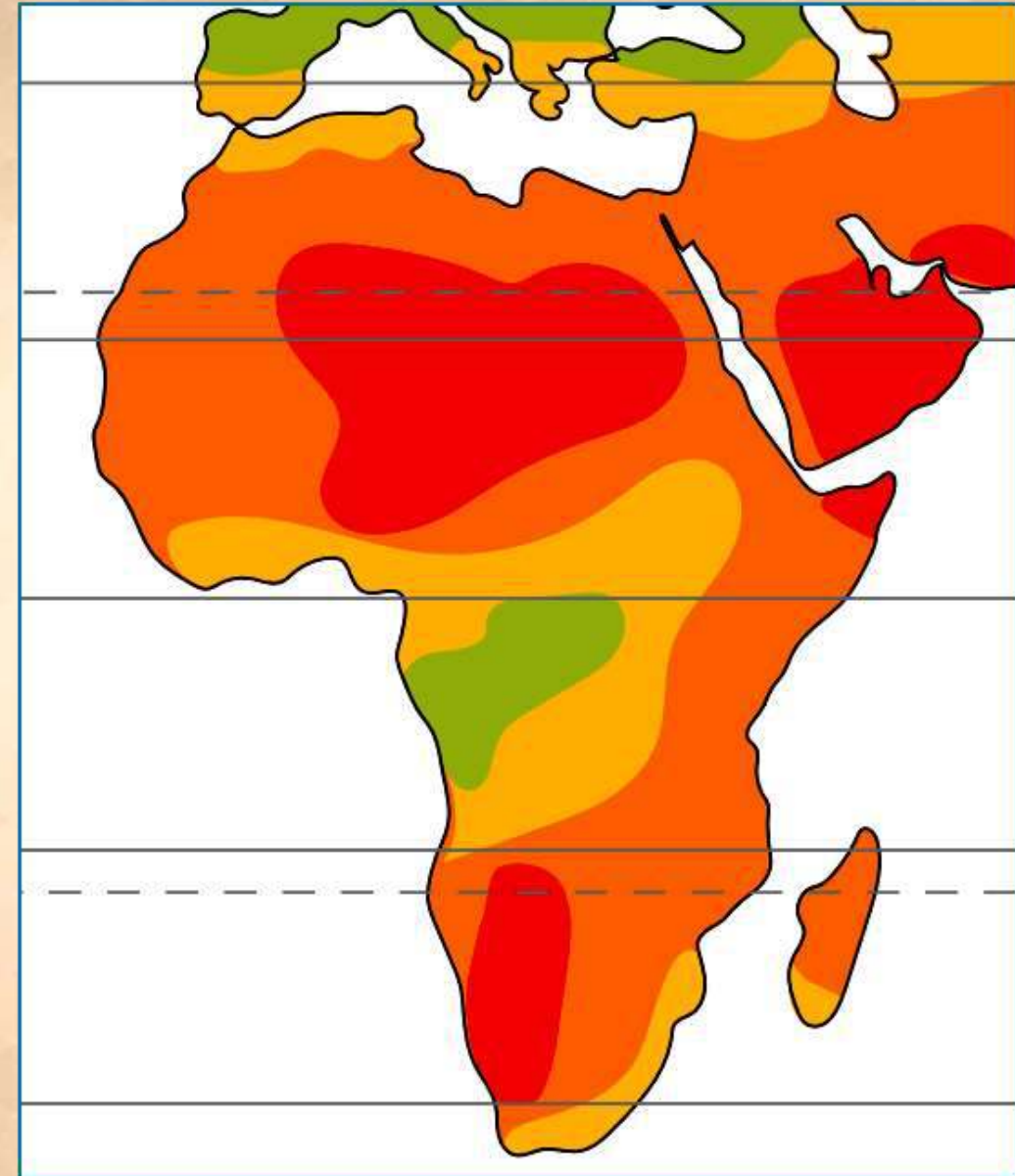
Розташування більшої частини Африки в жаркому тепловому поясі визначає річну кількість сумарної сонячної радіації, що одержує материк

Середньорічна кількість сумарної сонячної радіації

220 200 180 160 140

ккал на 1 см² поверхні на рік

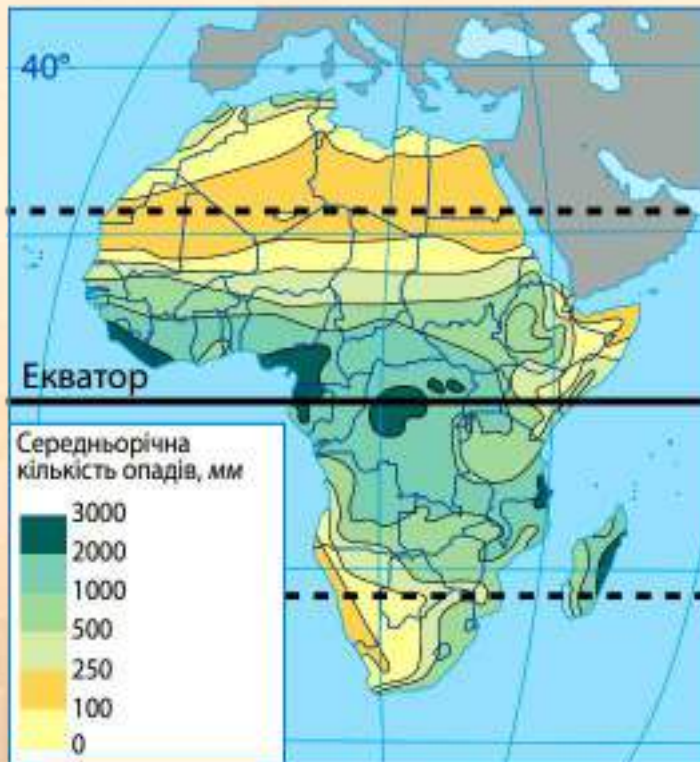
Розподіл сонячної радіації в Африці

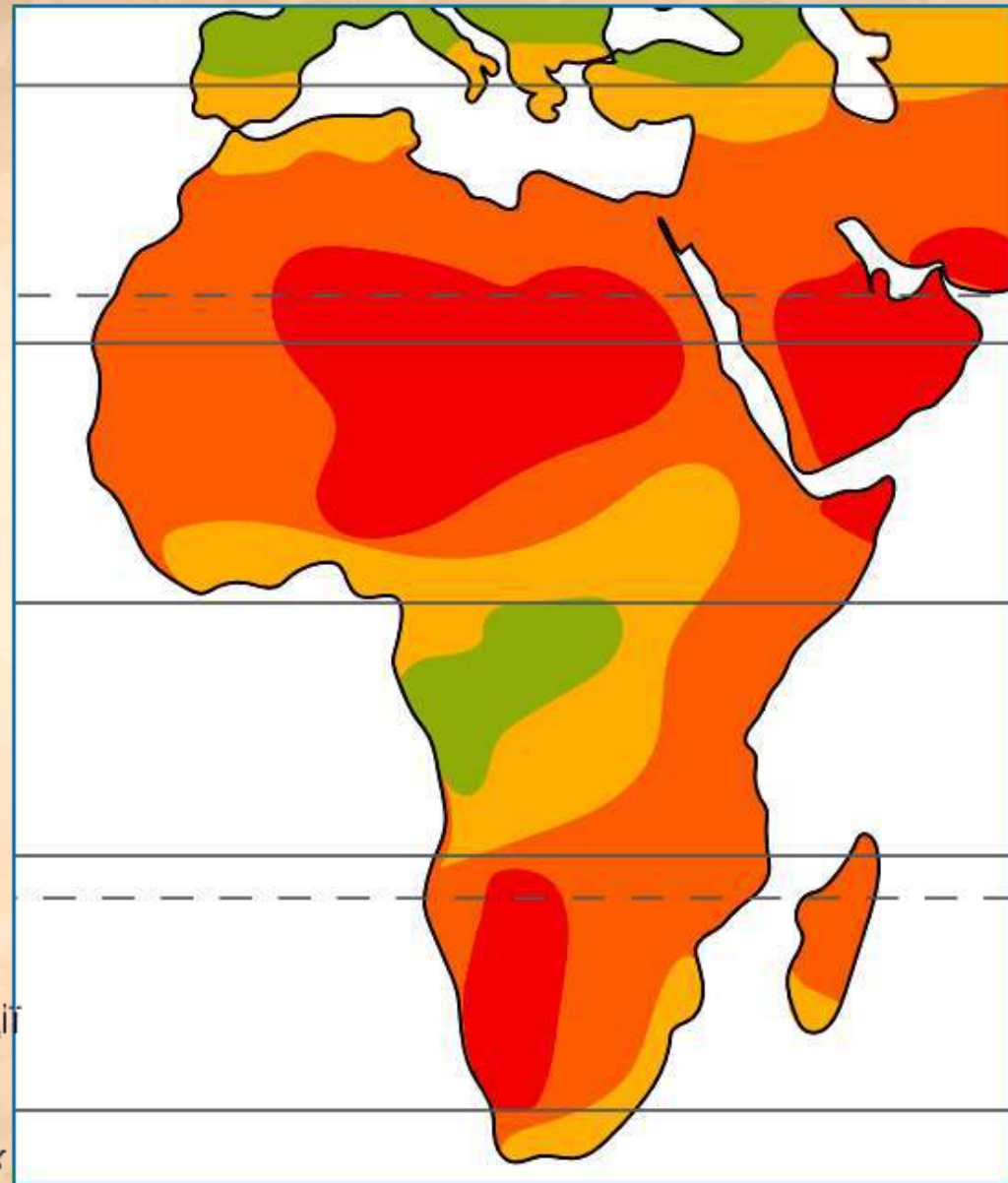
Завдання

Розгляньте карту-схему та з'ясуйте:

- чому екваторіальні широти одержують менше, а тропічні більше сумарної сонячної радіації**

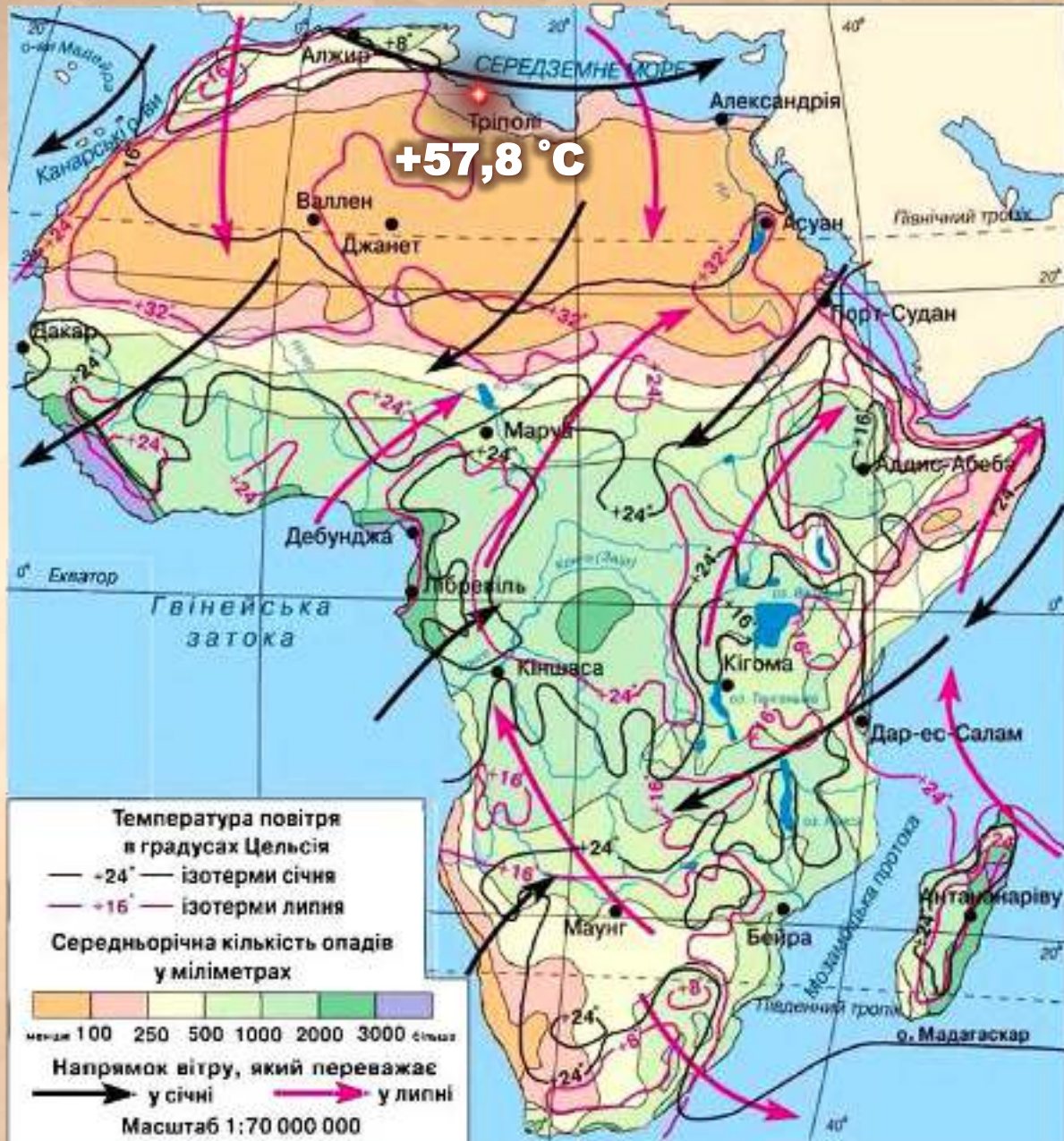

Розподіл опадів в Африці

Розподіл сонячної радіації в Африці

Температура повітря

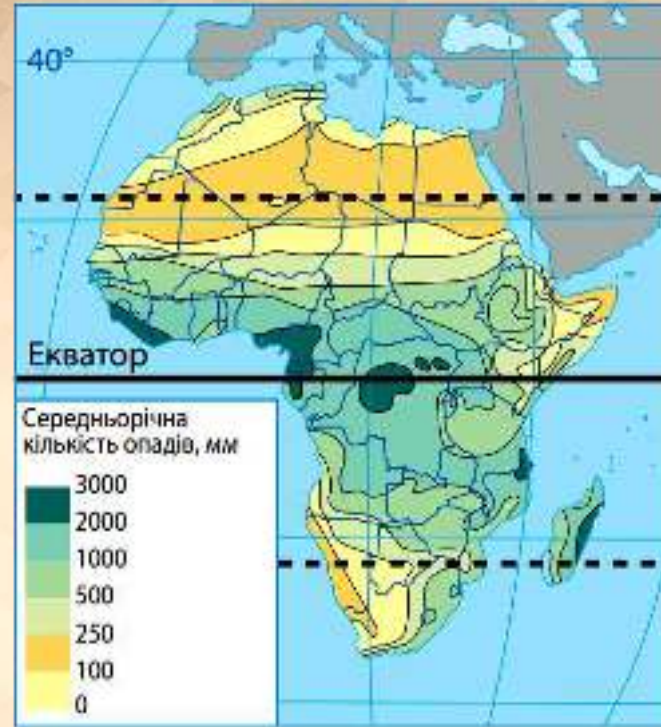

- Середньорічна температура на більшій частині материка становить **+24...+30°C**
- зима відрізняється від літа не так температурою повітря, як **кількістю опадів**, а на окремих територіях протягом року погода буває практично однаковою
- 1922 р. поблизу міста Триполі було зареєстровано найвищу температуру на Землі **+57,8°C**

Кількість опадів

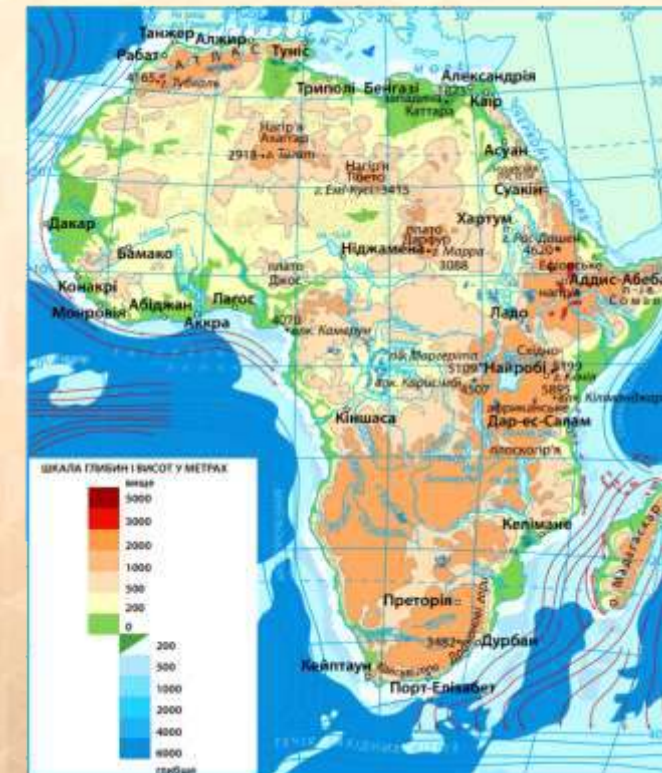
- Опади розподіляються територією материка дуже нерівномірно, що визначається багатьма **чинниками:**

- поясами атмосферного тиску
- панівними постійними вітрами
- наближенням чи віддаленням територій Євразії
- протяжністю материка із заходу на схід
- рельєфом
- океанічними течіями

Розподіл опадів
в Африці

Фізична карта Африки

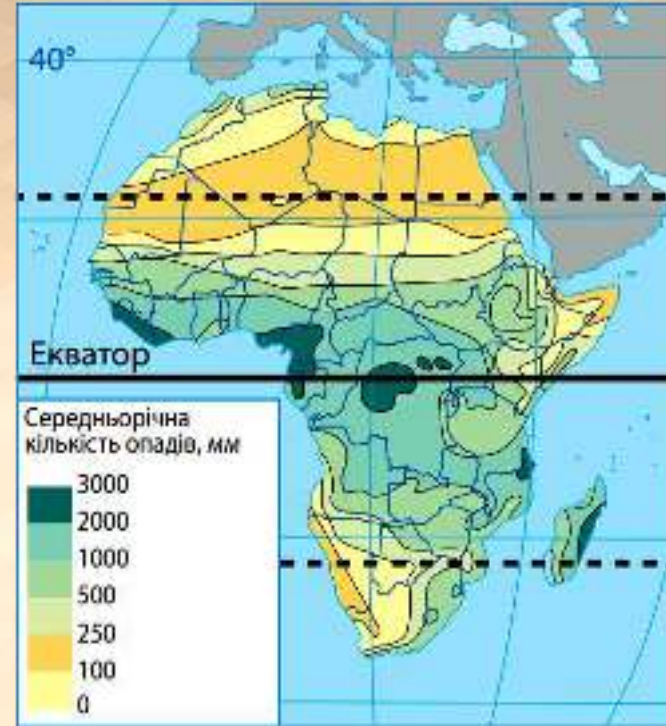

Завдання

1. За картою-схемою відшукайте, у яких широтах випадає найбільша та найменша кількість опадів. Поясніть, з якими саме чинниками це пов'язано

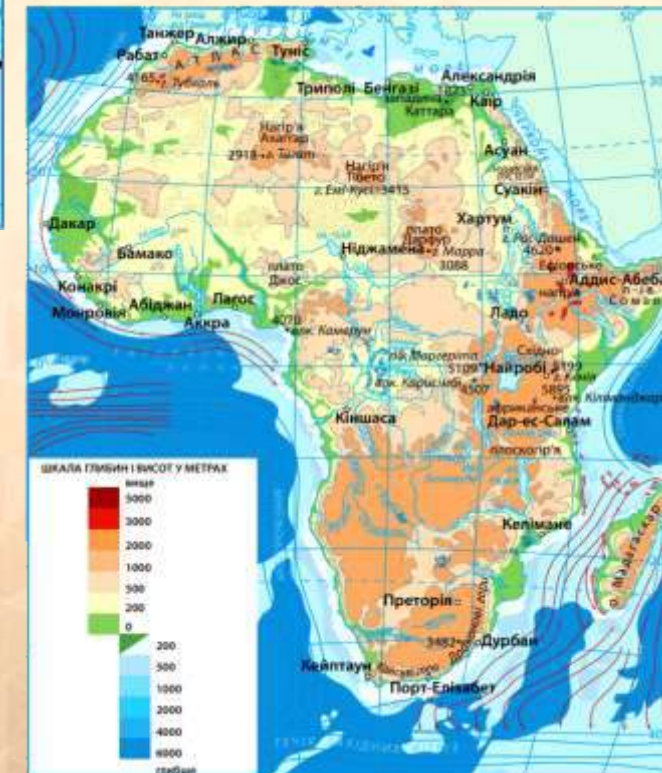
2. Поясніть, чому різну кількість опадів одержують:

- 1) північна та південна частини материка**
- 2) західні та східні узбережжя Африки вздовж лінії екватора та лінії Південного тропіка**

Розподіл опадів в Африці

Фізична карта Африки

Циркуляція повітряних мас

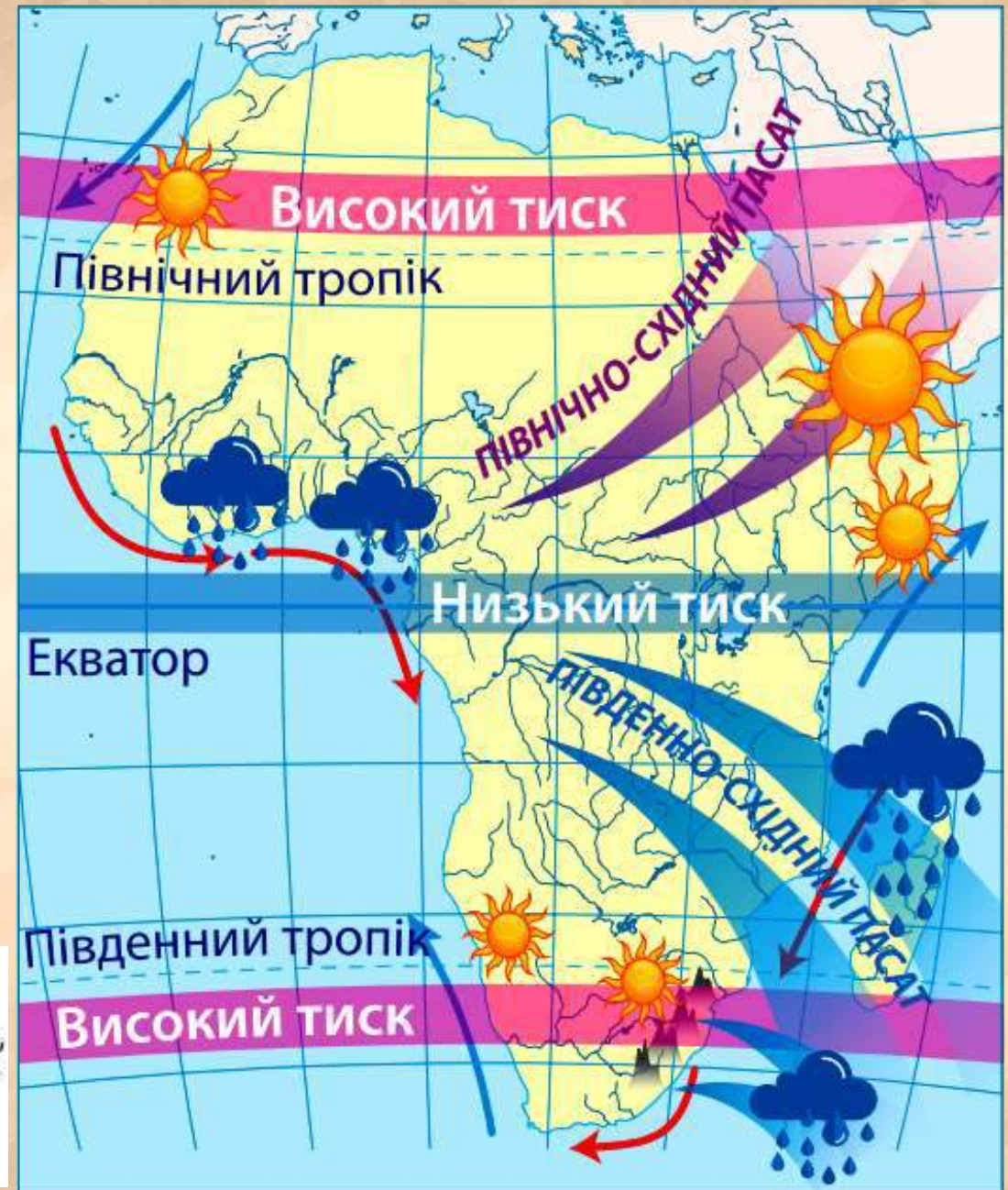
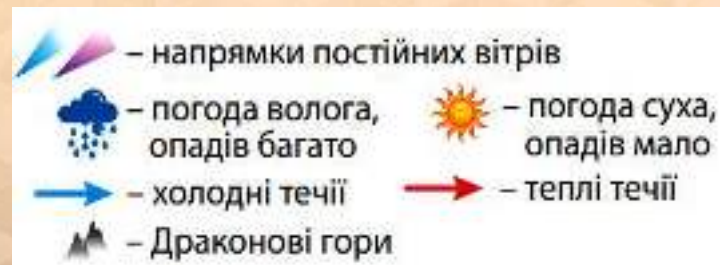
- На клімат Африки впливають постійні вітри – **Північно-Східний** та **Південно-Східний** пасати, які по-різному впливають на клімат Африки

Вплив постійних вітрів, рельєфу та океанічних течій на розподіл опадів в Африці

Завдання

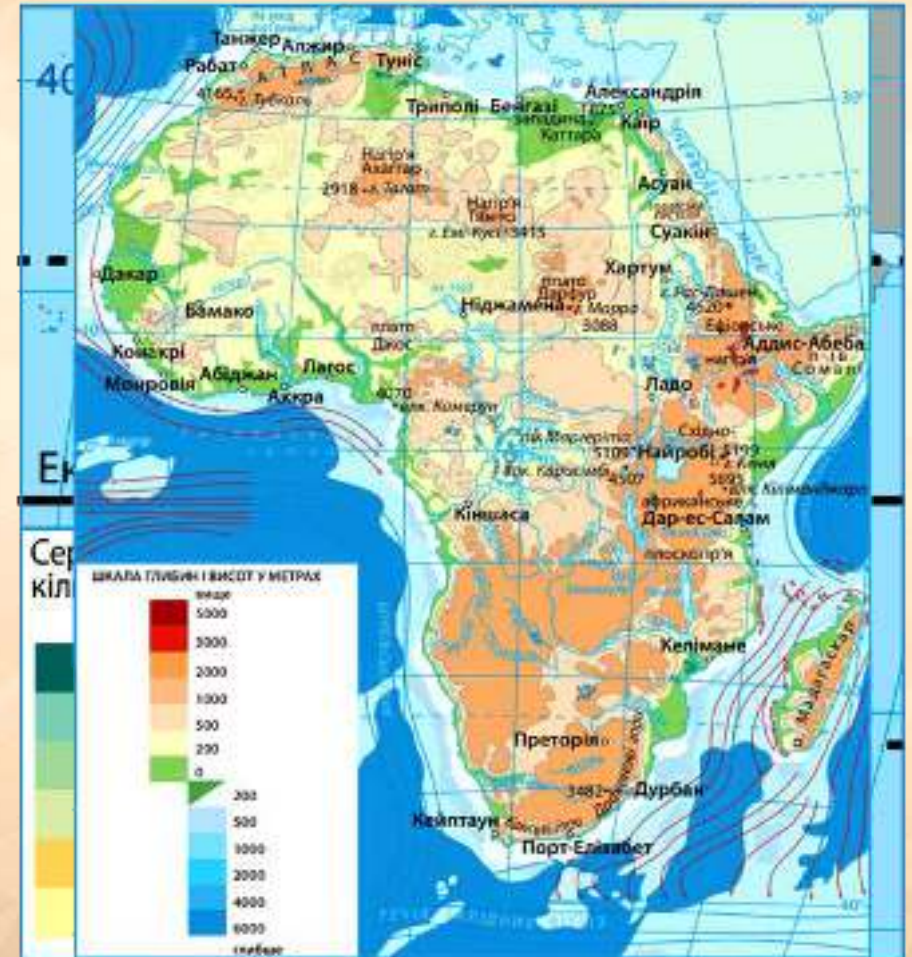
1. За картою-схемою поясніть механізм формування пасатів над Африкою
2. Поясніть, чому пасати спричиняють різний характер погоди в північній та в південній частинах Африки

Завдання

3. Висвітліть вплив рівнинного рельєфу Африки на переміщення повітряних мас

4. Роз'ясніть, як на перерозподіл опадів впливають Драконові гори

Розподіл опадів в Африці

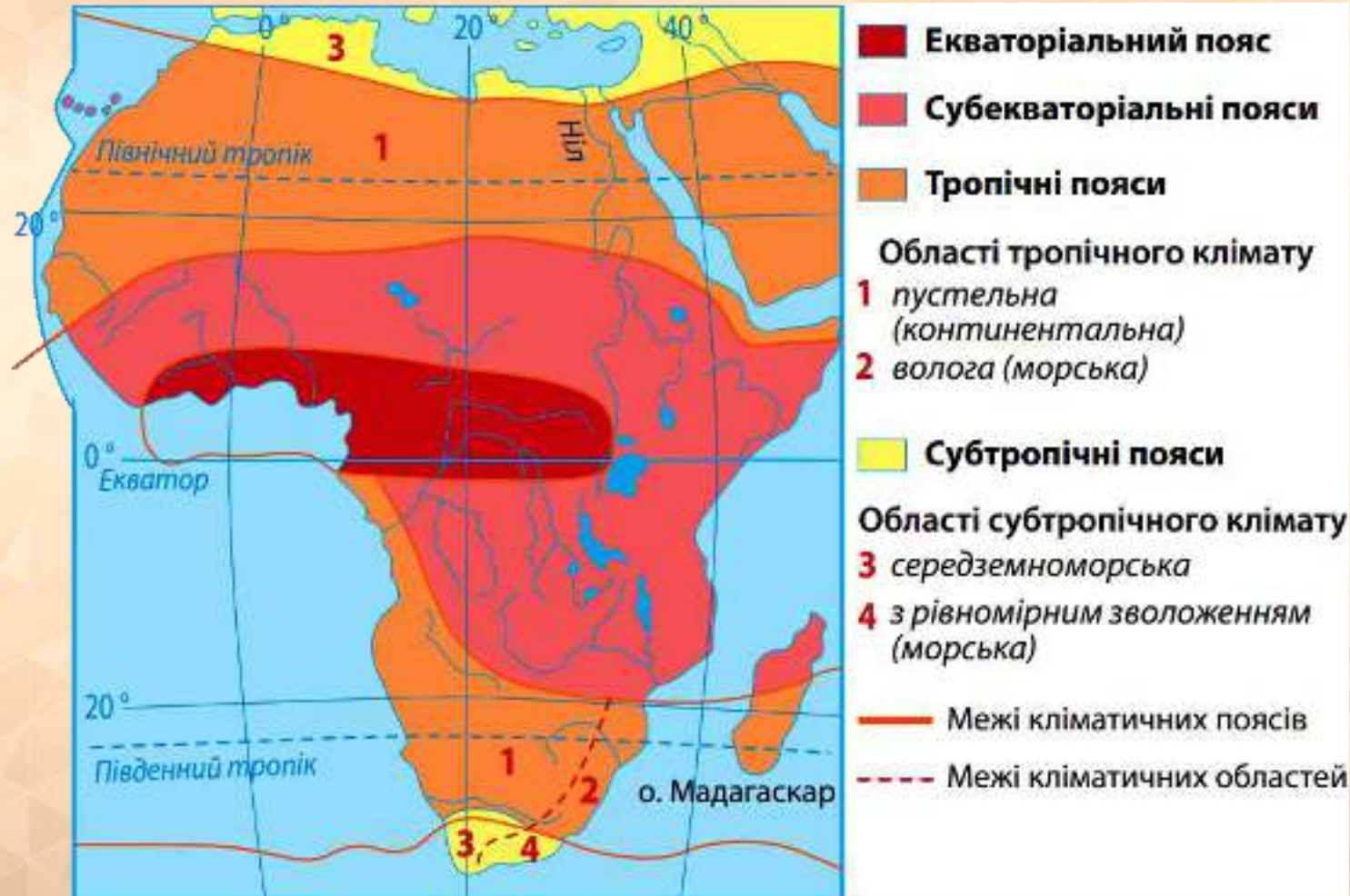
Завдання

5. Пригадайте назви холодних та теплих океанічних течій біля узбережжя Африки та прослідкуйте їхній вплив на клімат

Кліматичні пояси й типи клімату

Оскільки екватор перетинає Африку майже посередині, кліматичні пояси (окрім екваторіального) представлені на її території двічі: на північ і на південь від екватора

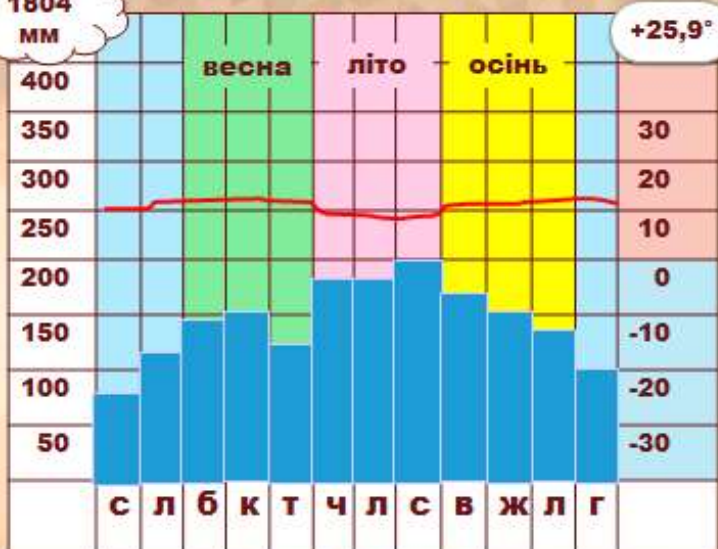

Кліматичні пояси та кліматичні області Африки

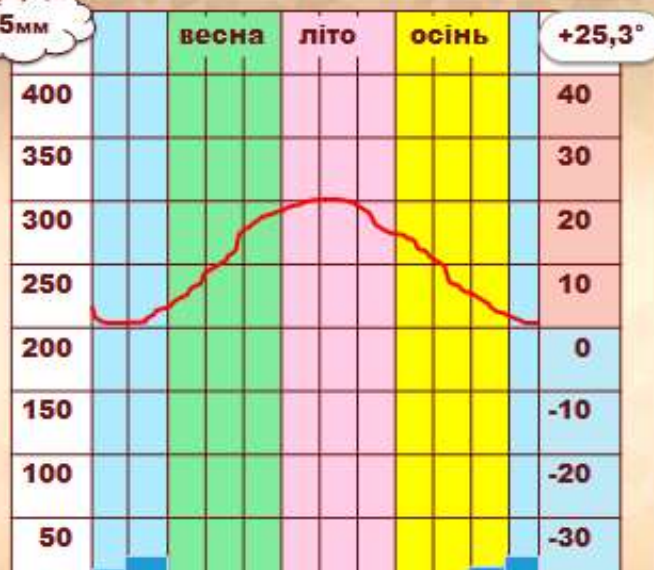
1804
мм

+25,9°

тип клімату
ЕКВАТОРІАЛЬНИЙ

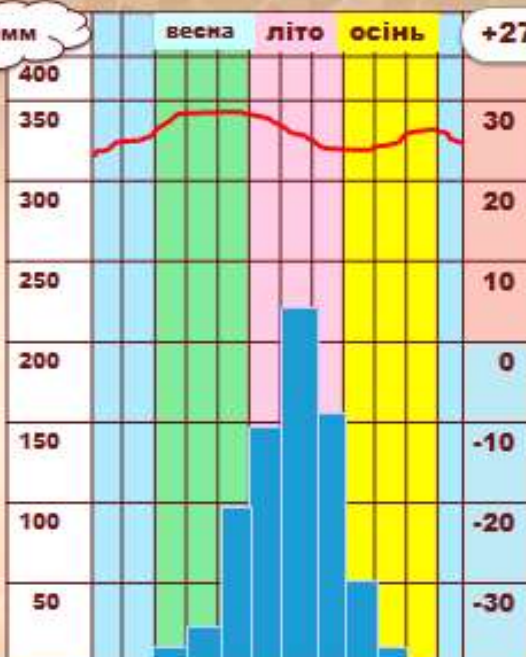
15 мм

+25,3°

тип клімату
ТРОПІЧНИЙ

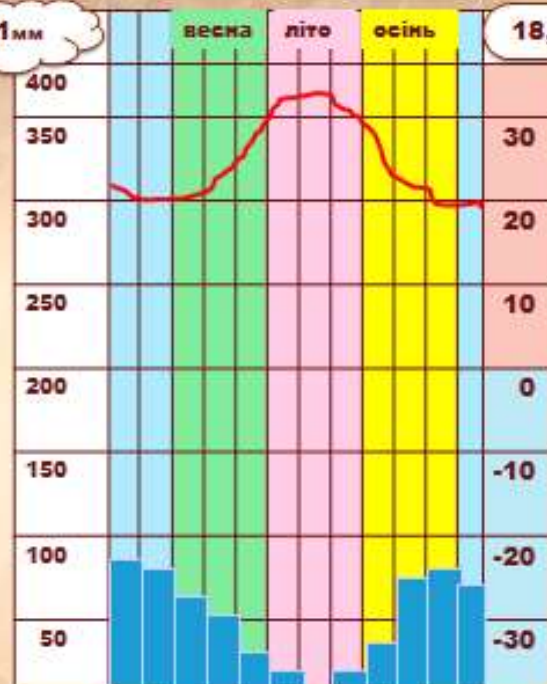
1113 мм

+27,3°

тип клімату
СУБЕКВАТОРІАЛЬНИЙ

641 мм

18,2°

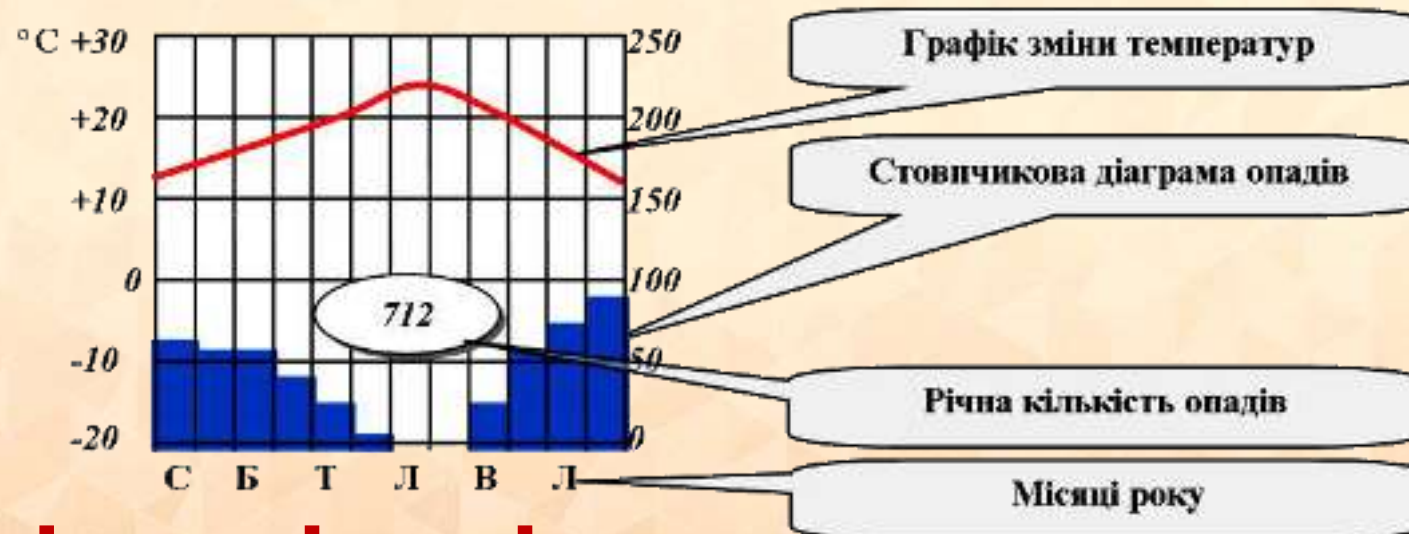
тип клімату
СУБТРОПІЧНИЙ

Як працювати з кліматичною діаграмою

Запам'ятайте!!!

1. Графік температур повітря:

- для екватора – амплітуда коливань температур повітря $\Delta t \approx 0^\circ\text{C}$
- для північної півкулі – випуклий **вгору**, t° січня $<$ t° липня
- для південної півкулі – ввігнутий **вниз**, t° січня $>$ t° липня

2. Сезонність кількості опадів:

- для екватора – опадів **багато**, **рівномірний** розподіл
- для північної півкулі – **літній** максимум
- для південної півкулі – **зимовий** максимум

Висновки

1. Африка — найжаркіший материк Землі, оскільки більша частина її території лежить між тропіками у жаркому тепловому поясі.
2. Значна частина материка знаходиться під впливом пасатів у зоні дії екваторіальних і тропічних повітряних мас.
3. На розподіл температур та опадів впливає рельєф материка, холодні та теплі течії біля її узбережжя.
4. Найбільше опадів буває в приекваторіальній частині материка, особливо на узбережжі Гвінейської затоки.

Домашнє завдання:

Переглянь відео <https://www.youtube.com/watch?v=ux7FxLIx-Eo>

Опрацювати параграф підручника 22 , конспект.

Підготуватися до Пр роботи по темі «Клімат»

На контурну карту Африки нанести НОМЕНКЛАТУРУ.